

กรณีตัวอย่างเพื่อการเรียนรู้ : ปฏิเสธการช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในระยะอันตราย โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ป่วย

สรุปเรื่อง : สภากาชาดพยาบาลได้รับหนังสือร้องเรียนจากกองการประกอบโรคศิลปะ โดยมีรายละเอียดดังนี้ นักศึกษาหญิง 2 คน ขับขี่และซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์กลับจากงานฉลองวันเกิด ประสบอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์คว่ำ เสียชีวิตในที่เกิดเหตุ 1 ราย รายที่ 2 มูลนิธิการกุศลนำส่งโรงพยาบาลเอกชนใกล้ที่เกิดเหตุ เมื่อถึงโรงพยาบาลพยาบาลจากห้องฉุกเฉินได้ลงมาดูอาการผู้ป่วยโดยการคลำแขนขา ไม่พบบาดแผลหรือร่องรอยกระดูกหัก แต่ไม่ได้ตรวจวัดสัญญาณชีพ และสัญญาณอาการแสดงทางระบบประสาท จึงกลับมารายงานแพทย์ซึ่งกำลังเย็บแผลอยู่ แพทย์แจ้งว่า “ให้นำผู้ป่วยเข้ามาในห้องฉุกเฉิน” พยาบาลวิชาชีพจึงออกไปที่หน้าห้องฉุกเฉินอีกครั้งหนึ่ง และช่วยกันกับเจ้าหน้าที่เวรแปลพยายามนำผู้ป่วยลงจากรถ แต่ผู้ป่วยร้องอะอะโวยวายและดิ้น ไม่ยอมให้ยกตัว ไม่ยอมลงจากรถ พยาบาลจึงแจ้งเจ้าหน้าที่มูลนิธิให้นำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาลรัฐบาลที่ใกล้ที่สุด และกลับมารายงานแพทย์ว่า “ได้ตัดสติใจให้เจ้าหน้าที่มูลนิธินำผู้ป่วยไปส่งโรงพยาบาลรัฐบาลแล้ว”

เจ้าหน้าที่มูลนิธิ ได้นำผู้บาดเจ็บย้อนกลับไปที่เกิดเหตุเพื่อปรึกษาพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวนแนะนำให้พาผู้บาดเจ็บไปโรงพยาบาลชุมชนซึ่งอยู่ใกล้เคียงที่เกิดเหตุและเป็นโรงพยาบาลเดียวกับที่ชั้นสูตรศพเพื่อนที่เสียชีวิต

เมื่อถึงโรงพยาบาล พยาบาลหัวหน้าเวรและพยาบาลเวรอีก 2 คน กำลังช่วยกันประเมินสาเหตุเบื้องต้นของการเสียชีวิตของผู้ประสบอุบัติเหตุจากกรณีเดียวกัน ที่บริเวณลานจอดรถในโรงพยาบาล เจ้าหน้าที่มูลนิธิจึงนำรถมาจอดห่างจากจุดที่ชั้นสูตร

ประมาณ 10 เมตร แต่ไม่ได้แจ้งกับพยาบาลว่านำผู้บาดเจ็บมาส่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจรักษาพยาบาลเวรทั้งหมดจึงไม่ได้ตรวจอาการผู้ป่วยในทันที และระหว่างที่กำลังชั้นสูตรอยู่นั้น พยาบาลเวรทั้ง 3 คน ได้ยินเสียงร้องมาจากรถของมูลนิธิฯ คันที่ผู้ป่วยอยู่ จึงได้สอบถามเจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ ว่า “คนในรถเป็นอะไร” ได้รับคำตอบจากมูลนิธิฯ ว่า “เป็นผู้ป่วยที่พาไปส่งโรงพยาบาลเอกชนมาแล้ว และหมอบอกว่าไม่เป็นอะไร แค่เมา” หลังจากชั้นสูตรเสร็จ พยาบาลเวรทั้ง 3 คน ได้เดินไปดูผู้บาดเจ็บที่นอนท้ายรถกระบะโดยใช้ไฟฉายส่องดู พบผู้บาดเจ็บนอนพลิกไปพลิกมา ยกแขนขาได้มีกลิ่นสุราปนกับอาเจียน เจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ ได้ถามพยาบาลหัวหน้าเวรว่า “ขอฝากผู้ป่วยเมาไว้ได้หรือไม่” พยาบาลตอบปฏิเสธว่าที่โรงพยาบาลไม่มีนโยบายรับคนเมา ถ้าจะฝากต้องไปโรงพยาบาลประจำจังหวัด โดยไม่ได้ตรวจร่างกาย ประเมินสัญญาณชีพ และสัญญาณอาการแสดงทางระบบประสาท หรือให้การพยาบาลเบื้องต้นใดๆ และกลับขึ้นมาปฏิบัติงานต่อในห้องฉุกเฉิน วันรุ่งขึ้นทราบข่าวจากหนังสือพิมพ์ ผู้บาดเจ็บรายที่ร้องอยู่ในรถมูลนิธิฯ ได้เสียชีวิตระหว่างทางนำส่งโรงพยาบาลประจำจังหวัด

การวิเคราะห์กรณี

สาเหตุ 1. ประเมินผู้ป่วยไม่ครอบคลุมตามหลักการและมาตรฐานการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ

2. ไม่ตระหนักถึงการนำข้อมูลที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่มูลนิธิฯว่ามีผู้เสียชีวิตในที่เกิดเหตุ 1 ราย ซึ่งเป็นสาเหตุเดียวกันมาประกอบการพิจารณาถึงความรุนแรงและอันตรายที่เกิดกับผู้ป่วยราย 2 ที่รอการรับการรักษาพยาบาล

กรณีตัวอย่างเพื่อการเรียนรู้ : ปฏิเสธการช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในระยะอันตรายโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ป่วย (ต่อ)

3. ขาดการจัดลำดับความรุนแรงของปัญหา และอันตรายที่จะเกิดกับผู้ป่วยรายที่ 2

4. ละเลยการช่วยผู้บาดเจ็บเบื้องต้นและไม่จัดการดูแลผู้ป่วยในการส่งต่อให้ได้รับความปลอดภัย

ปัจจัยส่งเสริมที่ทำให้เกิดสาเหตุ

1. วุฒิภาวะในการวินิจฉัยและการตัดสินใจ ไม่เพียงพอในสภาวะการณ์เช่นนี้

2. ศักยภาพและสมรรถนะของพยาบาลยังไม่พร้อมในการให้บริการขั้นพื้นฐานในผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

ประเด็นเชิงจริยธรรม

การกระทำดังกล่าวเป็นการประพฤติดิจริยธรรมแห่งวิชาชีพฝ่าฝืนข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ และการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2530 ในหมวด 2 ส่วนที่ 1 การปฏิบัติต่อผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ ข้อ 4 ผู้ประกอบวิชาชีพฯ ต้องรักษามาตรฐานในการประกอบวิชาชีพในระดับที่ดีที่สุด และข้อ 9 ผู้ประกอบวิชาชีพฯ ต้องไม่ประกอบวิชาชีพ โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยและความสิ้นเปลืองของผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ และข้อ 13 ผู้ประกอบวิชาชีพฯ ต้องไม่ปฏิเสธการช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในระยะอันตรายจากการเจ็บป่วย เมื่อได้รับคำขอร้องและตนอยู่ในฐานะที่จะช่วยได้

ประเด็นทางกฎหมาย

1. มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 291 ที่บัญญัติว่า ผู้ใดประมาทเลินเล่อและการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีและปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และมาตรา 374 ที่บัญญัติว่า ผู้ใดไม่ช่วยเหลือผู้ที่ตกอยู่ในภัยอันตรายและตนเองสามารถช่วยได้แต่ไม่ช่วย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

2. มีความผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 ที่บัญญัติว่า ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

ครอบครัวของผู้ป่วยรายที่ 2 ได้ฟ้องเรียกร้องค่าเสียหายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 จาก โรงพยาบาลเอกชน ศาลได้มีคำพิพากษาให้โรงพยาบาลเอกชนชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เป็นจำนวน 1.8 ล้านบาท

ผลการพิจารณาของ

คณะกรรมการสภาการพยาบาล

คณะกรรมการสภาการพยาบาลได้มีมติให้พักใช้ใบอนุญาต ของพยาบาลห้องฉุกเฉิน โรงพยาบาลเอกชน และโรงพยาบาลชุมชน มีกำหนด 1 ปี ตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลฯ พ.ศ. 2528